

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ»

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το μάθημα επιδιώκει

1. να βοηθήσει τους φοιτητές/τριες να εξοικειωθούν και να εμβαθύνουν σε θέματα θεωρίας και ιστορίας της Γεωπονικής Επιστήμης, καθώς και σε ζητήματα ιστορίας του αγροτικού κόσμου.
2. να προσφέρει μια πολυεδρική προσέγγιση σε βασικές όσο και κρίσιμες διαστάσεις της εξέλιξης της Γεωπονικής Επιστήμης, αλλά και της οικονομικής, κοινωνικής και θεσμικής ιστορίας του αγροτικού χώρου και του κόσμου της υπαίθρου σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
3. να εντάξει την ελληνική γεωπονική επιστήμη και, γενικότερα, την αγροτική ιστορία μέσα στο γενικό ιστορικό πλαίσιο της δημιουργίας των αντίστοιχων θεσμών στην Ευρώπη και της αλληλεπίδρασης με τους γειτονικούς βαλκανικούς και μεσογειακούς λαούς.
4. να κινήσει το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών σε ζητήματα που αφορούν την ιστορία και φιλοσοφία των επιστημών και της γεωπονικής επιστήμης ειδικότερα και να αναδείξει την συγκριτική και διεπιστημονική διάσταση φαινομένων που μελετώνται συνήθως μέσα στο στενά γεωπονικό και εθνικό πλαίσιο.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Δημήτρης Παναγιωτόπουλος (ΕΔΙΠ ΓΠΑ)

3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΥΔΟΞΟΣ

Δημήτρης Γ. Παναγιωτόπουλος, *Οι αγρότες στην ελληνική ιστορία. Από την Επανάσταση στην παγκοσμιοποίηση*, Πατάκης, Αθήνα 2022 . Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 102125535.

ΛΟΙΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Peter J. Bowler & Iwan Rhys Morus, *Ιστορία της νεότερης επιστήμης. Μια επισκόπηση*, (μτφ. Βαρβάρα Σπυροπούλου), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2015 και 2022.
- Κώστας Γαβρόγλου, *Το Παρελθόν των Επιστημών ως Ιστορία*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2013.
- A. F. Chalmers, *Τί είναι αυτό που το λέμε Επιστήμη;* (μτφ. Γιώργος Φουρτούνης), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2011.
- Jared Diamond, *Όπλα, μικρόβια και ατσάλι. Οι τύχες των ανθρώπινων κοινωνιών*, Αθήνα, Κάτοπτρο, 2007.
- Yuval Noah Harari, *Sapiens. Μια Σύνομη Ιστορία του Ανθρώπου*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2015.
- David S Landes., *Ο Προμηθέας χωρίς δεσμά. Τεχνολογική αλλαγή και βιομηχανική ανάπτυξη στη Δυτική Ευρώπη από το 1750 μέχρι σήμερα*, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα, 2009.
- Marcel Mazoyer, Laurence Roudart, *Ιστορία των γεωργιών του κόσμου*, Αθήνα, Εξάντας, 2005.
- Δημ. Παναγιωτόπουλος, *Γεωργική Εκπαίδευση και Ανάπτυξη. Η Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή Αθηνών στην ελληνική κοινωνία 1920-1960*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004 .
- Δημ. Παναγιωτόπουλος, «Ανώτατη Γεωπονική εκπαίδευση και Αγροτική Πολιτική στην Ελλάδα τον 20ο αιώνα», στο Σήφης Μπουζάκης (επιμ.), Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και απόψεις. Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-2010), Gutenberg, Αθήνα 2011, σ. 583-595
- Δημ. Π. Σωτηρόπουλος, Δημ. Παναγιωτόπουλος, «"Ειδικοί" διανοούμενοι κι θύλακες χειραφέτησης στο Μεσοπόλεμο. Μεταρρυθμιστές γεωπόνοι και μηχανικοί στην ύπαιθρο και το άστυ», περιοδικό Μνήμων (2008), 29, 121-150.
- Σταυρούλα Τσινόρεμα, Στέργιος Πυρίντσος, Λεωνίδα Λουλούδης, *Περιβαλλοντική Βιοηθική*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2013, Απόσπασμα – Εκτύπωση για Φίλους.
- Jeremy L. Caradonna, *Sustainability. A history*, Oxford University Press, 2022.
- Στέφανος Τραχανάς, *Το Φάντασμα της Όπερας. Η Επιστήμη στον πολιτισμό μας*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2014.
- Rural History. Economy, Society, Culture, Cambridge University Press, (<http://journals.cambridge.org/action/displayJournal?jid=RUH>)

- Agricultural History Review, British Agricultural History Society, (<http://www.bahs.org.uk/AgHRVOL.html?YEAR=2013&MOD=this>)
- Isis, A Journal of the History of Science Society, <https://www.journals.uchicago.edu/journals/isis/about>

4. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

Το μάθημα θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές ενότητες:

- Εισαγωγή στην ιστορία και φιλοσοφία της (γεωπονικής) επιστήμης
- Επισκόπηση της ιστορίας των γεωργιών του κόσμου, από τις απαρχές μέχρι σήμερα.
- Γεωργικές επαναστάσεις και αγροτικές μεταρρυθμίσεις, 17ος – 20ος αιώνας.
- Βιομηχανική και τεχνολογική επανάσταση και γεωπονική επιστήμη τον 18ο και 19ο αιώνα.
- Επιστημονική επανάσταση και γεωπονική επιστήμη τον 18ο και 19ο αιώνα.
- Η συγκρότηση της γεωπονικής επιστήμης και η οργάνωση της γεωργικής εκπαίδευσης το 19ο και 20ο αιώνα.
- Η οργάνωση και η εξέλιξη της γεωργικής έρευνας το 19ο και 20ο αιώνα.
- Γεωπονική Επιστήμη και γεωργική τεχνολογία, 19ος – 20ος αιώνας.
- Η ιστορία και η εξέλιξη της Γεωπονικής Επιστήμης και Γεωργικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα το 19^ο και 20^ο αιώνα.
- Ιστορία και εξέλιξη της Ανώτατης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών (Α.Γ.Σ.Α.) και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Γ.Π.Α.) από την ίδρυση (1920) μέχρι σήμερα.

Συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με αρχειακές και βιβλιογραφικές πηγές της ιστορίας της επιστήμης και η κριτική ανάγνωση τους, μέσα από το Κέντρο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας (ΚΤΙΕΓ) του Γ.Π.Α. Επίσης, βασικό στοιχείο του μαθήματος είναι η ανάθεση σχετικών ομαδικών εργασιών, αλλά και η οργάνωση εναλλακτικά ή/και συνδυαστικά θεματικών εκθέσεων, προβολών και παρουσιάσεων στο Γεωργικό Μουσείο καθώς και επισκέψεων σε σχετικές θεματικές εκθέσεις και Μουσεία εκτός ΓΠΑ..

5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται εξ αρχής για τη διαδικασία διδασκαλίας και αξιολόγησης του μαθήματος.
Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι προαιρετική
Οι φοιτητές μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να παρουσιάσουν εργασία ο βαθμός της οποίας συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό τους

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Δημόσια παρουσίαση προαιρετικής ατομικής ή ομαδικής εργασίας (έως 30%)
Τελική γραπτή εξέταση (70-100%)

7. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι ικανός/ή να:

- αναφέρει τις κυριότερες θεματικές και τους σημαντικότερους σταθμούς της σύγχρονης Ιστορίας της Γεωπονικής Επιστήμης καθώς της επιστήμης γενικότερα.
- παρουσιάσει και αναλύσει σημαντικά ζητήματα της Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης μέσω της ανάπτυξης ενός ιστορικού, κριτικού τρόπου σκέψης.

- αναφέρει και επεξηγήσει, με την συγκριτική προσέγγιση, σύγχρονα φαινόμενα και ζητήματα που άπτονται προβλημάτων ιστορικής, ηθικής και φιλοσοφικής φύσης που αφορούν την γεωπονική επιστήμη αλλά και την εξέλιξη της επιστήμης γενικότερα κατανοώντας τις βαθύτερες αιτίες και τους ευρύτερους συσχετισμούς σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.
- αναλύει φαινόμενα και ζητήματα κοινωνικής και ηθικής φύσεως τα οποία θα τους απασχολήσουν σε άλλα μαθήματα αλλά και στην μετέπειτα σταδιοδρομία τους, αφού θα έχει εξοικειωθεί με την ιστορική διάσταση αυτών και θα έχει αποκτήσει το απαραίτητο γνωσιολογικό και αναλυτικό υπόβαθρο για την βαθύτερη κατανόησή τους
- θα ενισχύσει την κριτική επιστημονική ικανότητα και σκέψη, μέσα από την πολύπλευρη διεπιστημονική διαπραγμάτευση με διάφορα επιστημολογικά ζητήματα κατανοώντας τις διαφορετικές «οπτικές» και προσεγγίσεις στο εσωτερικό της επιστήμης.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΟΥΔΩΝ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΕΙ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<i>Προπτυχιακό (προαιρετικό)</i>		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	501	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	9 ^ο
		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ/ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
		2	2
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<i>Προπτυχιακό (προαιρετικό)</i>		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	501	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ/ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ
		2	2